Ümmeti ailesi, insanlığı komşusu bilen

gönlü güzel ağabeyimizi Hakk'a uğurladık.

Onur Naci YILMAZ

18 Ekim 2026

https://www.haberdurus.com/kose-yazilari/cevat-ozkaya-agabey-6152#:~:text=Baz%C4%B1%20insanlar%C4%B1n%20de%C4%9Ferini,b%C3%BCt%C3%BCnl%C3%BCkl%C3%BC%20anlamam%C4%B1z%C4%B1%20sa%C4%9Flar

Bazı insanları tanımak için uzun yıllara, bazılarını anlamak için ise birkaç sohbete ihtiyaç vardır. Kimi insanlar hayatımıza bir hatıra bırakır, kimileri de dünyaya bakışımızda yeni pencereler açar. Cevat Özkaya ağabey, benim için ikinci grupta yer alan insanlardandı. Onu yalnızca Pınar Yayınlarının kurucularından biri, bir yayıncı ve fikir insanı olarak tanımadım. Aynı zamanda insanı kimliğiyle sınırlamayan, gönlünü farklı coğrafyalara ve insanlara açabilen, düşünce dünyasının genişliğini davranışlarına da yansıtan bir ağabey olarak tanıdım. Onunla ilgili hatıralarımı düşündüğümde aklıma önce kitaplar, dergiler ve yayıncılık faaliyetlerinden ziyade Çarşamba'nın Otluk köyünde yaşadığımız samimi sohbetler geliyor.

Cevat Özkaya ismini ilk defa 2004 yılında merhum Salih Parlak Hoca'mızdan duymuştum. O sohbet sırasında kendisinin Samsun'un Çarşamba ilçesine bağlı Dikbıyık/Otluk köyünden olduğunu ve yazar Abdullah Yıldız ağabeyin kayınbiraderi olduğunu da öğrenmiştim. Önce Abdullah ağabeyle, daha sonra Cevat ağabeyle tanıştım. Böylece ismini duyduğum bir yayıncıyı yakından tanıma imkânı buldum. İnsan bazen bir isimle karşılaşır, o isim zamanla bir şahsiyete dönüşür. Şahsiyetini tanıdıkça da o insanın temsil ettiği değerleri daha iyi anlamaya başlar. Cevat ağabeyle tanışıklığım benim için böyle gelişti. Yıllar içinde kurduğumuz gönül bağı, ilk tanışmanın ötesine geçerek güzel hatıralarla zenginleşti.

Cevat ağabey, genellikle yaz aylarında muhterem annesinin yaşadığı Otluk köyüne gelirdi. Bazen Abdullah ağabeyle birlikte ziyaretine gelir, bazen de köyde bulunduğunu başka vesilelerle öğrenirdik. Haberini aldığımızda kimi zaman eşimle, kimi zaman arkadaşlarımızla kendisini ziyarete giderdik. Evlerinin oldukça büyük avlusunda oturur, yemek ve çay eşliğinde uzun uzun sohbet ederdik. O avlu, benim hafızamda yalnızca bir evin bahçesi olarak kalmadı. İnsanların birbirini dinlediği, fikirlerin paylaşıldığı, hatıraların anlatıldığı ve gönüllerin birbirine yaklaştığı bir muhabbet mekânına dönüştü. Bugün geriye dönüp baktığımda, hayatın asıl zenginliğinin bazen böyle sade buluşmalarda saklı olduğunu daha iyi anlıyorum. Çünkü samimiyetin olduğu yerde mesafeler azalır, insanlar birbirini daha yakından tanır.

Cevat ağabeyin yayıncı olması, dünyaya bakışını da genişletmişti. Kitaplarla, farklı düşünce gelenekleriyle ve insanlığın ortak meseleleriyle kurduğu ilişki, sohbetlerine ayrı bir derinlik kazandırıyordu. Onu dinlerken bir insanı yalnızca doğduğu yer, mensup olduğu topluluk veya taşıdığı kimlik üzerinden değerlendirmenin ne kadar eksik bir yaklaşım olduğunu düşünürdüm. Benim onda gördüğüm en belirgin özelliklerden biri, insanı bütün farklılıklarıyla birlikte insan olarak görebilmesiydi. Farklılıkları bir ayrışma sebebi olarak değil, insanlığın zenginliği içinde değerlendiren bir bakışa sahipti. Bir ırkın adının insanlık olduğunu onda gördüm. Bu düşünce, benim için yalnızca güzel bir sözden ibaret değildi. Onun şahsiyetinde karşılığını bulan, insanın insana nasıl yaklaşması gerektiğini gösteren bir anlayıştı.

Cevat ağabeyin gönül dünyasını anlatırken, ümmeti ailesi, insanlığı komşusu olarak değerlendirecek genişlikte bir yüreğe sahip olduğunu söylemek isterim. Aile, insanın kendisini güvende hissettiği en yakın çevresidir. Komşuluk ise insanın başkasına karşı sorumluluğunu hatırlatan önemli bir bağdır. Cevat ağabeyin insanlığa yaklaşımında bu iki kavramı bir araya getiren bir genişlik görürdüm. Gönül coğrafyasını daraltmayan, insanları uzaklıkları ve farklılıkları üzerinden birbirinden ayırmayan bir anlayıştı bu. Elbette insanın kendi kültürüne, tarihine ve değerlerine bağlı olmasıyla bütün insanlığa karşı sorumluluk hissetmesi birbirine aykırı değildir. Bilakis insan, kendi değerlerinden aldığı güçle başkalarına daha açık bir gönülle yaklaşabilir. Cevat ağabeyde gördüğüm bu yaklaşım, insanlık adına taşıdığımız sorumluluğu yeniden düşünmeme vesile oldu.

O ziyaretler sayesinde Cevat ağabeyin muhterem annesini de tanıma imkânı buldum. Adı "Durdane" idi. Bu isim: "İnci tanesi, değerli, kıymetli inci, sevgili, çok değer verilen kimse." anlamında kullanılmaktadır. Durdane annemiz tam da böyle bir insandı. Hayatım boyunca bazı annelerimizi tanıdığımda, onların şahsiyetini anlatmak için sahabe annelerimizi hatırlatan ifadeler kullandığım olmuştur. Cevat ağabeyin ve sevgili Meryem ablamızın annesi de benim için böyle müstesna bir yere sahipti. Onu tanıdığımda hissettiğim saygıyı ve gönlümde oluşan muhabbeti bugün de aynı samimiyetle, başındaki beyaz yazmasıyla hatırlıyorum. Bazı insanların değerini anlatmak için uzun cümlelere ihtiyaç duyulmaz. Onların duruşu, hâli ve insanda bıraktığı his, kelimelerin anlatabileceğinden çok daha fazlasını söyler. Muhterem anneleri de bende böyle bir iz bıraktı. Cevat ağabeyin hayatını anlatırken annesini anmadan geçemememin sebebi budur. Çünkü insanın yetiştiği aileyi, köklerini ve kendisine emek veren insanları hatırlamak, onun hikâyesini daha bütünlüklü anlamamızı sağlar.

Cevat Özkaya ağabey, yayıncılık hayatıyla da Türkiye'nin fikir ve kültür dünyasına önemli katkılarda bulundu. 1976 yılında Pınar Yayınlarında başlayan yayıncılık yolculuğu, yaklaşık yarım asırlık bir emeğe dönüştü. Pınar Yayınlarının yanı sıra Pınar, Gerçek ve Umran dergileriyle yürütülen çalışmaların içinde yer aldı; Araştırma ve Kültür Vakfının kuruluşunda görev üstlendi. Farklı düşünce alanlarından eserlerin okuyucuyla buluşmasına katkıda bulundu. Bu çalışmaların değerini yalnızca yayımlanan kitapların

sayısıyla ölçmek doğru olmaz. Yayıncılık, aynı zamanda bir düşünce dünyasının oluşmasına, insanların yeni sorularla karşılaşmasına ve farklı fikirleri tanımasına imkân hazırlamaktır. Cevat ağabeyin yıllara yayılan emeği de bu bakımdan önemlidir. Onun şahsi hayatında tanıdığım geniş bakış açısıyla yayıncılık anlayışı arasında bir bütünlük bulunduğunu düşünüyorum. Kitaplarla kurduğu ilişki, insana ve hayata yaklaşımından bağımsız değildi.

16 Ekim 2026 tarihinde Cevat Özkaya ağabeyin vefat haberini aldığımızda, yalnızca bir yayıncının ve fikir insanının aramızdan ayrıldığını düşünmedim. Aynı zamanda Otluk köyündeki o büyük avluda yaşadığımız sohbetleri, birlikte içtiğimiz çayları, paylaşılan yemekleri ve gönlümüzde yer eden insanları hatırladım. Ölüm, insanın dünya hayatındaki varlığını sona erdiriyor; ancak yaşarken ortaya koyduğu emek, yetişmesine katkı sunduğu insanlar ve geride bıraktığı güzel hatıralar yaşamaya devam ediyor. Cevat ağabey de kitapları, yayıncılık faaliyetleri, düşünce dünyasına katkıları ve şahsi ilişkilerinde bıraktığı izlerle hatırlanacak. Benim hafızamda ise bütün bunların yanında, insanı dar kalıplara hapsetmeyen geniş gönlüyle ve ailesinin avlusunda paylaştığımız içten sohbetlerle yaşayacak. Rabbim kendisine rahmetiyle muamele etsin, mekânını cennet eylesin. Sevgili Meryem ablamıza, Abdullah ağabeye, ailesine, yakınlarına ve sevenlerine sabır versin. Geride bıraktığı güzel hatıraları gönlümüzde yaşayacaktır.